ח: כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר

ורבי יהודה מי סבר ליה ברבי. דהאומר מרגל[1] והתנן הריני נזיר (מן החרגן) כמנין וכו' אמר רבי יהודה מעשה וכו' אי אמרת בשלמא נזירות הרבה קביל עליהו[1] דכיון שהשלים מת כלומר נראה טופל בו לשון השלמה שהרבה נזירות שחייבוהו מכמיס כיון שהשלים אותם מת אלא אי אמרת מדא נזירות אחרון קביל עליה מי הויא השלמה כלל והרי הוא מי שייך ביה לשון השלמה כלל הכי הוא נזיר נזירות אחת אלא יגלח כמנין ימות החמה ואין שייך בו לשון השלמה כלל א] (אלא מאי) לרבי יהודה נזירות הרבה קביל עליה היינו טעמא מכיון שהשלים ב] מת [שאחר][2] שלשים יום מת כמו מילתא דמ"ק דאמר מונה מנין נזירות כמנין ימות החמה אלא אי אמרת מדא נזירות מי הויא השלמה דיליה [כהשלמה דמ"ק] ואם כן הוא מעשה לסתור ומדמייתי ר' יהודה כמר מילתא דמ"ק ומעשה וכו' מכלל דמייתי ראיה למילתיה דמ"ק ג] כמו שכתבתי. (הגה"ה): **מנין** הילקטי. כשמייבשין התאנים עושין מילין מילין שנילי שמיטה וכן[3] בשמיטה אין השדות זרועות ומרבין בהן שבילים: **מונה** נזירות מנין הילקטי קיץ. אלמא נזירות הרבה קביל עליה לר' יהודה ומשני מנין שאני פי' ודאי כי אמר מנין נזירות קביל עליה אבל כי אמר כמרגל או כהילקטי ולא הזכיר מנין מד נזירות אחרון קביל עליה כרבי: **ומי** שאני לרבי מנין. היה סובר כיון דר' יהודה כרבי סבר ליה ושני ליה בין אמר מנין בין לא אמר מנין ה"ג שני ליה לרבי ומש"ה פריך רבי לומר עד שיאמר נזירות עלי כמנין ימות החמה אלמא לשון כמנין בלא נזירות לא משמע לרבי אלא מד נזירות אחרון ומשני ר' יהודה סבר לה כוותיה בחדא דמד נזירות קביל עליה כי אמר מרגל ופליג בחדא דר' יהודה שני ליה מנין ורבי לא שני ליה מנין: **הרי** זה נזיר.[4] כאנשלוס ומיקל לומר כדאית ליה ולומר כדאית ליה כו' וכדפירשנו לעיל: **אמר** מאה שנה או אלף שנה נזיר לעולם. ולאינו מגלח ואינו מיקל עד יום מותו: **נזיר** ואחת מונה שתי נזירות. לפי שהוסיף לומר ואחת ועוד מוסיף ומונה שלשה כשאמר[5] נזיר ואחת ועוד ושוב (ארבע)[6] ומקשה פשיטא מהו[7] דתימא ושוב כי כולהו ומני שית קמ"ל דלא: **[הריני]** נזיר סומכום אומר הן אחת. פי' אם אמר הן הוא אחת כדאמרן בעלמא (שבת דף לא:) שכן בלשון יווני אחת קורין היי"א: **דיגון** שתים. בלשון יון טריגון שלש טטרגון ד' פונטיגון ה' כמו בלשון יון: **בית** עגול. דהואיל ואין לו ד' זויות אין מטמא בנגעים כדמסיק מקיר קירות והיינו טעמא דכולהו

הדרן עלך כל כנויי

קאמר הכי. ואית דגרסי כמנין שנילי שמיטה שהשדות הפקר וכל[8] **כמנין הילקטי קיץ ושנילי שמיטה.** והא מגלח כל ל' ול'[9] למנין הילקטי קיץ[10] אלמא לית לה לרבי יהודה הא דרבי דאי לרבי אי הוי אתם מאה לקיטי קיץ צריך להיות מונה נזירות אריכתא מאה פעמים[11] מאה יום או נזירות אריכתא מאה יום: **מנין שאני.** דהיכא דאמר כמנין ימות החמה או כמנין הילקטי קיץ אפילו רבי יהודה דנזירות קביל עליה ומגלח אחת לשלשים והיינו נמי דקאמר רבי יהודה לעיל כיון שהשלים מת אבל גבי קופה דנזירות אריכא קביל עליה אפילו רבי יהודה מודה דספק נזירות להחמיר וכדפרישנא: **רבי אומר עד שיאמר נזירות עלי כמנין ימות החמה.** לא יהא מגלח אחת לשלשים הא[12] לא אמר נזירות אלא הריני נזיר כמנין ימות החמה מדא נזירות[13] הוא קביל עליה כמנין ימות החמה עד עולם כדלעיל או לאידך ליתנא שם"ה פעמים שם"ה ימים: **שני ליה מונה.** דמנין שני ליה והוי כמ"ד נזירות עלי: **אפילו מאה שנה אין זה נזיר עולם אלא זה נזיר לעולם.** דמדא נזירות אריכתא הוא דהוא מטום דאית ליה קיצותא כדאמרינן לעיל [ז.]: **הריני נזיר ואחת מונה שתים.** (מ) כי אמר ואחת כמאן דאמר ומזירות אחרת דמי: **הרי הריני נזיר ואחת ועוד.** מונה שלש נזירות. אמר הריני נזיר ואחת ועוד ושוב מונה ארבע. אלמא שיה לרבי יהודה מודה דמי: **מומכום אומר.** הריני נזיר הן חייב נזירות אחת ואם אמר הריני נזיר דיגון מונה ג' טריגון מונה ד' פונטיגון מונה ה' שכן מונין בלשון יון ומשמועינן דבכל לשון יכול אדם לקבל עליו נזירות[14]: **בית עגול.** שאין לו זויות או בית דיגון שאין לו אלא שתי זויות או[15] טריגון שאין לו אלא שלשה או פונטיגון שיש לו חמש זויות אין מטמא בנגעים טטרגון שיש לו ארבע זויות מטמא: **מ"ט למטה הוא אומר קירות. ולמעלה הוא אומר.** והנה הנגע בקירות הבית מדהוה ליה למיכתב בתרוייהו קיר דמשמע חד[16] וכתב קירות דמשמע תרי אלמא ד' בעינן כדמדכר להו בלישנא דקרא. ומראיהן שפל מן הקיר לא קא משיב אלא הני דכתיב בהו ליתני יתירי קאמשיב: **הדרן עלך כל כנויי**

דרבי יהודה סבר לה כרבי. דאמר במתני' כי אמר הריני נזיר כשער ראשי ובעפר הארץ וכחול הים ורבי יהודה מי סבר לה כרבי והתנן הריני נזיר כמנין ימות החמה[17] וכו' א"ר יהודה מעשה היה וכיון שהשלים מת אא"ב נזירות קא מקבל עליה היינו טעמא דכיון דהשלים מת אלא א"א חדא נזירות קבל עיליוה מי הוי השלמה כלל ועוד מי סבר לה כרבי והא תניא רבי יהודה אומר הריני נזיר מנין הילקטי קיץ ומנין שבלי שמיטה מונה נזירות כמנין הילקטי קיץ וכמנין שבלי שמיטה מנין שאני ומי שאני ליה לרבי מנין והתניא[18] הריני נזיר כמנין ימות החמה מונה נזירות כמנין ימות החמה כימי הלבנה מונה כימי הלבנה רבי אומר עד שיאמר נזירות עלי כמנין ימות החמה וכמנין ימות הלבנה רבי יהודה סבר לה כותיה בחדא ופליג עליה בחדא סבר לה כותיה בחדא[19] נזירות קביל עיליוה ופליג עליה בחדא דאילו רבי יהודה שני ליה מונה ורבי לא שני ליה מונה: ת"ר הריני נזיר כל ימי חיי הריני נזיר עולם הרי זה נזיר עולם אפילו מאה שנה אפילו אלף שנים אין זה נזיר עולם אלא נזיר לעולם: ת"ר הריני נזיר ואחת מונה שתים ועוד מונה שלש ושוב מונה ארבע פשיטא מהו דתימא ושוב כי כולהו והויא ליה שית קמ"ל דלא: ת"ר הריני נזיר סומכום אומר הן אחת דיגון שתים טריגון שלש טטרגון ארבע פונטיגון חמש: ת"ר בית עגול דיגון טריגון פונטיגון אינו מטמא בנגעים טטרגון מטמא בנגעים מ"ט למטה הוא אומר קיר קירות למעלה הוא אומר קיר קירות הרי כאן ארבע:

הדרן עלך כל כנויי

בשלמא נזירות של שלשים[20] קיבל עליו היינו דקאמר כיון שהשלים מת דכל קרבן וקרבן דמייתי לסוף תגלחת אחיכתא לית ליה כמשלים אלא אי אמרת דמדא נזירות קיבל עיליה[21] עד ימות עולם ואמור לגלח כל ימיו מאי השלמה איכא הכא הא אמאי אילו הוה קיים הוה מיבעי ליה למיקם בנזירות. ועוד מי סבר לה כרבי: **והתניא בשדיא רבי יהודה אומר הריני נזיר כמנין הילקטי קיץ.** כמנין שבילים שעושים[22] קייצי תאנים בין הקציעות[23] כדי שיהו מהלכים ביניהם ולא יהו נדרכים ברגל: **וכמנין שבלי שמיטה.** דבשנת השמיטה אין השדות זורעות ומניחין בהן שבלים של אשתקד ולפי שהן מועטין ונוח למצוא אדם אין מלקטין אותן אלא אם כן הן מרובין ומשמע דאי לא הוי מרובין לא מלקטי אינשי אלמא אי לאו הכי הוה מגלח אחת לשלשים ומאי אמר רבי יהודה אומר הריני נזיר כשער ראשי ובעפר הארץ וכחול הים אלמא אי אמרת דמדא נזירות אריכתא קביל עיליה אי הוי אתם מאה לקיטי קיץ צריך להיות מונה נזירות אריכתא מאה פעמים[24] מאה יום או נזירות אריכתא מאה יום: **מנין שאני.** דהיכא דאמר כמנין ימות החמה או כמנין הילקטי קיץ אפילו רבי יהודה דנזירות קביל עליה ומגלח אחת לשלשים והיינו נמי דקאמר רבי יהודה לעיל כיון שהשלים מת אבל גבי קופה דנזירות אריכא קביל עליה אפילו רבי יהודה מודה דספק נזירות להחמיר וכדפרישנא: **רבי אומר עד שיאמר נזירות עלי כמנין ימות החמה.** לא יהא מגלח אחת לשלשים הא[25] לא אמר נזירות אלא הריני נזיר כמנין ימות החמה מדא נזירות[26] הוא קביל עליה כמנין ימות החמה עד עולם כדלעיל או לאידך ליתנא שם"ה פעמים שם"ה ימים: **שני ליה מונה.** דמנין שני ליה והוי כמ"ד נזירות עלי: **אפילו מאה שנה אין זה נזיר עולם אלא זה נזיר לעולם.** דמדא נזירות אריכתא הוא דהוא מטום דאית ליה קיצותא כדאמרינן לעיל [ז.]: **הריני נזיר ואחת מונה שתים.** (מ) כי אמר ואחת כמאן דאמר ומזירות אחרת דמי: **הרי הריני נזיר ואחת ועוד.** מונה שלש נזירות. אמר הריני נזיר ואחת ועוד ושוב מונה ארבע. (ו) הא אי דקאמר ושוב משמע כאילו אמר ושוב ליהוי עלי נזירות כי הכי דאמרינן והויין להו שית קמשמע לן: **סומכום אומר.** הריני נזיר הן חייב נזירות אחת ואם אמר הריני נזיר דיגון מונה ג' טריגון מונה ד' פונטיגון מונה ה' שכן מונין בלשון יון ומשמועינן דבכל לשון יכול אדם לקבל עליו נזירות[27]: **בית עגול.** שאין לו זויות או בית דיגון שאין לו אלא שתי זויות או[28] טריגון שאין לו אלא שלשה או פונטיגון שיש לו חמש זויות אין מטמא בנגעים טטרגון שיש לו ארבע זויות מטמא: **מ"ט למטה הוא אומר קירות. ולמעלה הוא אומר.** והנה הנגע בקירות הבית מדהוה ליה למיכתב בתרוייהו קיר דמשמע חד[29] וכתב קירות דמשמע תרי אלמא ד' בעינן כדמדכר להו בלישנא דקרא. ומראיהן שפל מן הקיר לא קא משיב אלא הני דכתיב בהו ליתני יתירי קאמשיב: **הדרן עלך כל כנויי**

---

[1] ריל שאינו יכול לגלח אחר נזירות דקשופין.

[2] (תוספסת, ס"ל, ע"ש ערכין ט: ע"ש), [3] גי' ס"מ חדא נזירות, [4] (עיל ז, תוספסת פ"ל, ד) (תוספ' רפ"ל ע"ש) כ"כ קפד: ע"ש, [5] נגעים פ"ב מ"ל (כ"כ שם ע"ש תוספסת דנגעים פ"ו), [6] נירסת פ"מ ה"ט.

עין משפט נר מצוה

מז א מי' שם הלכה יא: (ב מי' פ"ג מהל' נזירות הלכה ז):
מח ג מי' שם הלכה ח:
מט ד מי' פי"ב מהל' נרעת הלכה ו:

תורה אור השלם

1. וְרָאָה אֶת הַנֶּגַע וְהִנֵּה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבַּיִת שְׁקַעֲרוּרֹת יְרַקְרַקֹת אוֹ אֲדֻמֹּדֹמֹת וּמַרְאֵיהֶן שָׁפֵל מִן הַקִּיר: ויקרא יד לז
וְשָׁב הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבָּיִת: ויקרא יד לט

הגהות התוספות

1. ל"ל דהאומר מרגל מדא משמע. 2. מיתות מת שאחר נמתח, וי"ל שם"ה פעמים. 3. ל"ל כי כשמיטה. 4. ל"ל נזיר עולם. 5. ל"ל וכשאמר. 6. ל"ל מונה ארבע. 7. ל"ל ומשני מהו כו'.

פי' הרא"ש

סבר לה כרבי דאמר נזיר א' קבל עליה הלכך לא יצא מספק קישואים שאינו יכול לגלח [1] לסוף דשמא כמלא חרדל קאמר וכל ימיו היה נזיר ומכאן מוכח דלרבי אינו מגלח כל ימיו דאל"כ פסיק מניה נזירות דקישואים: אא"ב נזירות קבל עליה היינו טעמא דכיון דהשלים מת כלו ניחא דמייתיתן ליה מלתיה דר' יהודה על מלתיה דרבנן דהשלמה דידי' כהשלמה דרבנן: מי הוי השלמה כלל וא"כ הוי מעשה לסתור דבכל אתר דמייתי מעשה לסיועי מעשה ולא לסתור: הלקטי קיץ. מיבשי תאנים עושין שבילין בין הקציעות כמו בשלהי שבת כמין הלקטי קטנה היתה פי' שביל ור"ת פי' הלקטי קיץ כמו חל המתלקט כמין כלים של קציעות ושבילי שמטה בשביעית השדות הפקר והכל נכנסין בהם ומלאה שבילין: מונה נזירות כמנין הלקטי קיץ והוי נזיר כל ימיו: מנין שאני כיון שאמר כמנין ימות החמה כמנין הלקטי ודאי נזיר קבל עליה: אבל אם אמר כימות החמה או כהלקטי קיץ חדא נזירות אריכתא קביל עליה: ס"ל כותיה בחדא וכו' ושלשה מחלוקות בדבר לרבן בין אמר כמנין בין לא אמר כמנין נזירות קבל עליו היכא דלית ליה קיצותא ולר' לעולם חדא נזיר ולר' יהודה שני ליה בין מונה בין לא מונה: הריני נזיר ואחת מונה שנים וכו' א' ועוד מונה ג' א' ועוד ושוב מונה ד' ומגלח בכל א' ומביא (קרבנו) קרבן: מהו דתימא ושוב ככולהו ל"ל דה"ה דהוה מצי למימר מהו דתימא ועוד כי כולהו ומונה ד' אלא אבתראה נקט: דיתון ב' אם אמר הריני דיתון ב' דיתון שאין לו אלא ב' זויות פריתון ג' זויות פרטיתון ד' זויות: קיר קירות הוה מצי למכתב קיר וכתיב קירות והנה הנגע בקירות הבית והנה פשה הנגע בקירות הבית ומראהו שפל מן הקיר לא דריש דלגופא איצטריך ותימה דהא דרשינן מקירות איזה קיר שהוא כקירות הוי אומר זה קרן זויות וי"ל דאי לא אתא אלא לדרשא דהכא לכתוב ד' פעמים קיר ומדכתיב קירות דרשי' מניה איזהו קיר שהוא כקירות וליכא למימר דכולא להך דרשא איצטו' וי"ל דא"כ בחד קירות סגי: סליק פ"קא

מסורת הש"ס

[7] (תוספסת, ס"ל, ע"ש ערכין ט: ע"ש), [8] גי' ס"מ חדא נזירות, [9] (עיל ז, תוספסת פ"ל, ד) (תוספ' רפ"ל ע"ש) כ"כ קפד: ע"ש, [10] נגעים פ"ב מ"ל (כ"כ שם ע"ש תוספסת דנגעים פ"ו), [11] נירסת פ"מ ה"ט.

נוסחת הריב"ן

[1] שלשים יום: [2] נזירות: [3] שלשים שלשים: [4] נזירותיה: [5] שלשים שלשים: [6] שם"ה ימים: [7] לליהו': [8] נזירות: [9] חלא: [10] שלשים שלשים: [11] שלשים שלשים: [12] כל: [13] מקיל: [14] חיבת כדי ליתא ככ"ר: [15] חדס: [16] מנין: [17] ופלג"ג: [18] שלשים יום: [19] הא אם לא: [20] ר' נזירות אריכא קא קביל עליה: [21] דכי: [22] בקביל עליה נזירות מדמני הין מונה אחת ביגון מונה שתים וכו' מפי רבי הס"ד: [23] אי בית טריגון:

הגהות הב"ח

(א) גמ' כמנין ימות החמה מונה נזירות כמנין ימות החמה אמר רבי יהודה: (ב) שם סבר לה כותיה בחדא אבל בחדא נזירות וכו' שאני ליה וכו' לא שאני ליה: (ג) רש"י ד"ה ומי סבר וכו' והתנן הריני: (ד) ד"ה מי הוי וכו' כשם"ה פעמים שם"ה ימים שנרוך וכו' ליתא אחריתא והתנן הריני כל"ל והכ"ל עם ד"ה מונה וכו' למיקם בנזירות כל"ל ואח"כ מ"ה ועוד וכו' כרבי והתנא הד"ה: (ה) ד"ה הריני וכו' דבי דאמר: (ו) ד"ה מהו דתימא אלא כל"ל ותיבת הא נמחק: (ז) ד"ה ולמעלה וכו' דמשמע חד בדמדכר להו בלישנא דקרא ומראיהן שפל מן הקיר וכתב קירות וכו' ד' בעינן הס"ל ואח"כ מ"ה לא קא משיב וכו' ליתני יתירי הוא דקתשיב:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה ור"י מי סבר ליה כרבי וכו' ואין שייך בו לשון השלמה כלל. נ"ב כתן הס"ד ואח"כ מה"ל הנ"ה אמר על אח"ב ח"מ: ב) באא"ד ובסופו מכלל וכו' כמו שכתבתי נ"ב אבל נראה כמו שכתבתי עי' ח"מ.

מוסף רש"י

אפילו מאה שנה כו' אין זה נזיר עולם. שיהא מגלח כמנין שלשים, אלא נזיר לעולם. דהמנין נזירות אריכתא דמי ואינו מוחר כתגלחת כל ימיו (לעיל ז.). סומכוס אומר הן אחת כו'. כלומר אם לא פיקם כמה נזירות מר ואמר הריני נזיר הינא הריני נזירות אחת לשלשים יום, וכולם הינא דיגון טריגון טון לשון לגז אלנו הם, דיגון שתים. ויהיה נזיר שלשים יום (רשב"ם ב"ב קסד:). בית עגול. דעגול כמשכן שאין לו שום פינת קרן זוית (שם). דיגון. פינות שתים, מלא אחת עגול ולבי אחת יש לו שתי פינות (שם). טריגון. דעביד כמוגבל ויש בה שלש פינות (שם). פונטיגון. יש לו חמש פינות (שם). טטרגון. מרובע (שם). מאי טעמא. אלמן מטמא בנגעים אלא מרובע (שם). למעלה הוא אומר קיר קירות. הוא יכול לומר והנה הנגע בקיר וכתב קירות (שם). הרי כאן ארבע. והיינו מרובע, אבל בית עגול כולו קיר אחת. ומראיהן שפל מן הקיר, לנופיה אחת (שם). הדרן עלך כל כנויי

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com